

KZ-Gedenkstätte Neuengamme

Ausstellungen
Begegnungen
Studienzentrum

KZ-Gedenkstätte Neuengamme Jean-Dolidier-Weg 75 21039 Hamburg

Rundbrev stilet til de overlevende af KZ Neuengamme,
dens efterkommere samt vennerne af KZ-mindestedet
Gedenkstätte Neuengamme

Dr. Detlef Garbe
Direktor

Telefon: 040 | 428 131 - 511
Telefax: 040 | 428 131 - 525
detlef.garbe@bkm.hamburg.de

10.12.2018

Mine højt ærede damer og herrer, kære venner,

også i år vil jeg gerne personligt henvende mig til Dem i anledning af årets afslutning og samtidigt takke Dem for deres understøttelse for året, der er ved at gå på hæld nu, samt at give Dem et tilbageblik over, hvilke emner KZ-mindestedet i årets løb har beskæftiget sig med. Frem for alt vil vi gerne sende Dem vores gode ønsker for det komende år.

Hvor relevant beskæftigelsen med nazi-fortiden stadigvæk er i vore dage, og hvor vigtigt det er at virke oplysende og manende ind i den tyske offentlighed, viser den stadig voksende styrke af højrepopulistiske bevægelser i vort land. Disse bevægelser repræsenterer ikke bare åbent historierevisionistiske meninger i dagens Tyskland, men angriber derudover også mindekulturen generelt. Det er lige nu behov for en stærkning af erindringskultur og en respektfuld diskussionskultur, det er behov for offentlig opmærksomhed og vi har brug for internationalisme i stedet for nationalisme og integration i stedet for splittelse. Vi går videre med en tiltagende efterspørgsel frem for alt stilet mod skoler efter vore pædagogiske formater, vores samtale- og efterforskningsseminarer, vores forum „Mindets fremtid“ og projektet „Reflections on Family History Affected by Nazi Crimes“, med vores præsens i de sociale medier og vores mangfoldige arrangementer, som går videre på dialogens og informationens vej. Vores største udfordring nu om dage er at imødegå højrepopulismen, som vi står overfor lige nu.

Det er vigtigt for os derved løbende at tilbyde nye tilbud og går nye veje. Om det så gælder igangsættelsen af mindestedsovergribende aktioner i det sociale netværk Twitter eller udviklingen af pædagogiske tilbud for nye målgrupper. Nyt i dette år er emnematerialer for sammenfletninger imellem kolonialistisk og racistisk tænkegang og handling i nationalsocialismen, som sætter focus på diskriminerings- og forfølgelseserfaringer. Megen interesse får vore tilbud af rundfarter og vore rundgange til steder, hvor der berettes om modstand og forfølgelse under nationalsocialismens tid. Dette vores virken udadtil ind i den tyske offentlighed vil vi blive ved med også i fremtiden.

Vores gæster, som besøger os, kommer hertil fra mange forskellige lande, de fleste af de enkeltbesøgende kommer ikke fra Tyskland. Derfor tilbyder vi vores informationsflyere på

efterhånden 14 sprog, og vores guider tilbyder nu guidninger på 15 forskellige sprog, alt fra engelsk over italiensk til farsi. I år understøtter os to frivillige fra „ Aktion Sühnezeichen Friedensdienste“, en kommer fra Hviderusland og en fra Palæstina. Vores internationale sommercamp i år havde 22 deltagere fra Aserbajdsjan, Tyskland, Japan, Mexiko, Filippinerne, Portugal, Rusland, Svejts, Spanien, Tyrkiet, Ukraine og Vietnam – de udarbejdede i fællesskab en lille flersproglige udstilling, som nu kan ses ved den forhenværende SS-bunker på mindstedetsområdet.

Optakten til de særudstillinger, der blev vist i år, dannede i starten af året udstillingen, som blev vist i Hamborgs rådhus med titlen „*Rundt omkring Alsteren. Hamborgs historie under nationalsocialismen*“. På de 48 opstillede informationstavler og i det omfangrige ledsagsprogram var emnerne magtudøvelse, opportunisme og protest, om modstand og resistent adfærd, om arkitektur- og industrihistorie, krigens økonomi og tvangsarbejde. Stor medial bevågenhed fik i februar åbningen af Ralph-Giordano-biblioteket. 3300 bøger af håndbiblioteket af den hamborgske forfatter Ralph Giordano bliver nu vist her i KZ-mindstedet Neuengamme. Disse bøger og bøgerne fra dødsboet af den tidligere politiske KZ-fange Fritz Bringmann er nu blevet tilgængelig for offentligheden i et særligt dertil indrettet rum over læreværkstedet " Det åbne arkiv".

Om foråret fulgte så udstillingerne „*Kolonial og racistisk tænkemåde og handling under nationalsocialismen*“, samt „*I skyggen af Auschwitz*“, sidstnævnte med fotografier af de i dag mest ukendte mordgerningssteder af de nationalsocialistiske Tyskland i Østeuropa. Under sommeren præsenterede vi i anledning af 75årsdagen for luftangrebene på Hamborg 1943 udstillingen med titlen " *Foran os lå bare ruiner" KZ-fanger i indsats efter " Operation Gomorrha"* som blev vist i mindstedet St. Nikolai i den indre by, udstillingen nød megen opmærksomhed i medierne. Dette emne bliver også taget op i vores kommende rådhusudstilling med titlen "*En by og dens KZ-lejr. Fangerne af KZ-lejren Neuengamme i Hamborgs krigshverdag 1943–1945*", hvor vi på invitation af det hamborgske byparlament borgerskabet indbringer os med mindearrangementer rundt om den tyske mindededag for nationalsocialismens ofre den 27. Januar 2019.

Den 1. November har projektteamet denk.mal (oversat = tænk.engang= mindesmærket) Hannoverscher Bahnhof i KZ-mindstedet Neuengamme optaget deres arbejde med fire nye medarbejdere. Det vil forbedre det nye dokumentationscentrum, som fra året 2021 vil blive et vigtigt mindsted i byens nye „ Havne-City“, centret dér vil beskæftige sig med byens nationalsocialistiske fortid på stedet.

Også i år har vi måttet tage afsked med mennesker, som havde overlevet KZ-lejren Neuengamme og som aktivt i mange år var med at understøtte mindstedets arbejde, herunder Dagmar Lieblová, Hana Weingarten og Wim Aloserij. Vi savner dem.

For al den understøttelse og opbakning, som vi også har erfaret i året, som er ved at gå på hæld nu, takker jeg Dem mange gange og ønsker Dem på vegne af alle mindstedets medarbejdere en god tid i årets sidste dage og De ønskes samtdigt et sundt og fredeligt godt nytår,

Deres